

Załącznik 4. do Diagnozy lokalnej BMK 2024 województwo podkarpackie Podsumowania

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Bardzo Młoda Kultura 2023–2025

Spis treści

Notka metodologiczna	3
Partnerstwo/Inicjatywa 1. BądźMY Razem w Kulturze / Kultura nie gryzie	4
Partnerstwo/Inicjatywa 2. COOLturalny Team / KultuRElia	8
Partnerstwo/Inicjatywa 3. Dziewczyńskie Centrum (Po)Mocy / ZmieniaMY DZIEWCZYNY	9
Partnerstwo/Inicjatywa 4. Fotohistorykon / Kobiety w dawnych czasach	11
Partnerstwo/Inicjatywa 5. Głos Tradycji / Wieczórkowo	12
Partnerstwo/Inicjatywa 6. GraMYOKrosno / KrosCon: Konwent Gier i Fantastyki oraz Przystanki KrosCon	14
Partnerstwo/Inicjatywa 7. Historią Natchnieni / Jestem jej częścią – za kotarą dziejów Birczy	17
Partnerstwo/Inicjatywa 8. Horyzont / Parasol	19
Partnerstwo/Inicjatywa 9. Kuźnia Inspiracji / Porcelanowe plotki, komódkowe tajemnice	20
Partnerstwo/Inicjatywa 10. Młodzi na czele ZS-owa akademia / ZS-owa akademia robotyki	22
Partnerstwo/Inicjatywa 11. Młodzi... Gniewni...Kulturalni...	23
Partnerstwo/Inicjatywa 12. RazeM – O sobie samym	24
Partnerstwo/Inicjatywa 13. Ta Nasza Młodość / Kultura kontra natura	25
Partnerstwo/Inicjatywa 14. Z Historią w Tle... / Z historią w tle...	26

Notka metodologiczna

Podsumowanie

Założenia: opracowanie składające się z 2 części, tj. (1) Podsumowanie diagnozy, w tym: mapowanie zasobów instytucjonalnych; opis uczestnictwa lokalnej młodzieży w kulturze; opis zaangażowania młodzieży w badania i analizę danych oraz (2) Wytyczne do realizacji projektu (objętość: ok. 500 słów, tj. ok. 1,5 strony).

W ramach Diagnozy lokalnej w województwie podkarpackim w 2024 r. uzyskano komplet materiału badawczego z 14 inicjatyw, tj.:

Lp.	Nazwa partnerstwa	Nazwa inicjatywy	Autor opracowania
1.	BądźMY Razem w Kulturze	Kultura nie gryzie	Dominika Jędrzejczyk-Wielgosz
2.	COOLturalny Team	KultuRElia	Irena Szczypek
3.	Dziewczyńskie Centrum (Po)Mocy	ZmieniaMY DZIEWCZYNY	Małgorzata Pacuła
4.	Fotohistorykon	Kobiety w dawnych czasach	Joanna Kostkiewicz
5.	Głos Tradycji	Wieczórkowo	Ewa Grzebień
6.	GraMYOKrosno	KrosCon: Konwent Gier i Fantastyki oraz Przystanki KrosCon	Damian Ziemia
7.	Historią Natchnieni	Jestem jej częścią – za kotarą dziejów Birczy	Sylwia Grygier
8.	Horyzont	Parasol	Małgorzata Leja
9.	Kuźnia Inspiracji	Porcelanowe plotki, komódkowe tajemnice	Małgorzata Walaszczyk-Faryj
10.	Młodzi na czele ZS-owa akademii	ZS-owa akademii robotyki	Anna Śliwa
11.	Młodzi...Gniewni...Kulturalni...	Młodzi...Gniewni...Kulturalni...	Anna Kordys
12.	RazeM	O sobie samym	Anna Śliwka
13.	Ta Nasza Młodość	Kultura kontra natura	Katarzyna Grabka
14.	Z Historią w Tle...	Z Historią w Tle...	Anna Duliban

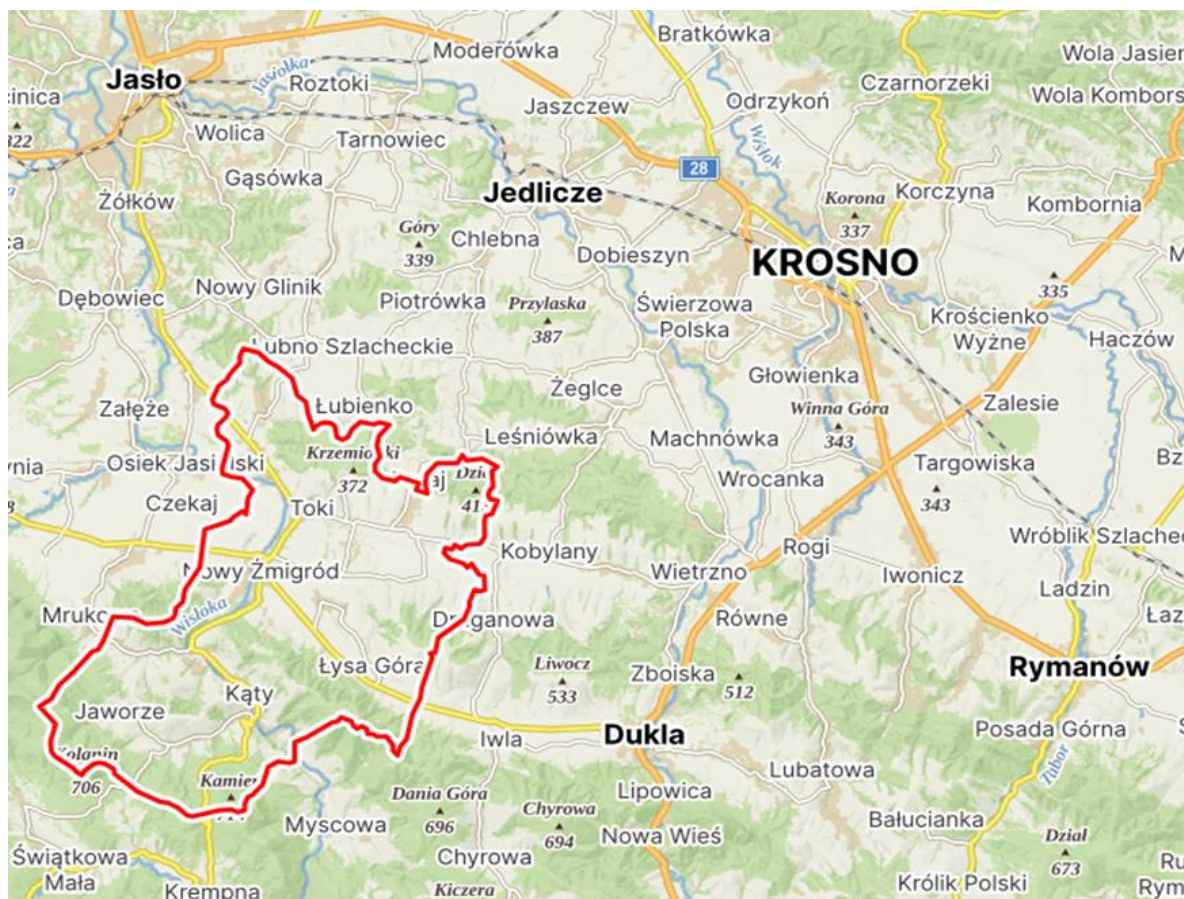
Uwaga! Wszystkie zdjęcia w niniejszym opracowaniu pochodzą z archiwów realizatorów poszczególnych inicjatyw.

Partnerstwo/Inicjatywa 1. BądźMY Razem w Kulturze / Kultura nie gryzie

W gminie Nowy Żmigród (8.8 tys. mieszkańców) dostęp do strefy kultury jest następujący:

- Gminny Ośrodek Kultury,
- Gminna Biblioteka Publiczna,
- Liceum Ogólnokształcące z placem wewnętrznym i siłownią dla uczniów,
- Stadion sportowy,
- w każdej wiosce remiza strażacka połączona z domem ludowy, koło niej wydzielony plac na siatkę, piłę lub małe boisko, mini place zabaw.

Bardzo dużym zainteresowaniem młodzieży z Nowego Żmigrodu cieszy się lokalny Abir kebab (naprzeciwko budynku GOK). Jest to miejsce, w którym młodzież może swobodnie się spotkać z ciepłym, zadaszonym miejscem, poza bezpośrednim nadzorem dorosłych. Młodzież lubi też przebywać na placach zabaw zlokalizowanych na terenie gminy, na ławkach koło hali sportowej i przedszkola, na stadionie „na dołach” oraz na schodkach w Nowym Żmigrodzie prowadzących na Mytarz. Miejscem spotkań i rozmów przed i po szkole jest też przystanek autobusowy przy rynku.

Położenie gminy Nowy Żmigród na tle regionu (mapy.cz)

Do kina, teatru, czy na większy koncert trzeba jechać od 20 km do 50 km z Nowego Żmigrodu (włączając młodzież dojeżdżającą do LO, maja do pokonania jeszcze większą odległość).

Wśród innych ważnych miejsc w gminie Nowy Żmigród, młodzież wskazuje także:

- szkoła podstawowa,
- liceum,
- plac zabaw obok szkoły,
- boisko i siłownia za szkołą,
- hala sportowa,

- schody na Mytarz,
- przystanek autobusowy,
- GOK,
- rynek,
- kościół,
- Abir kebab,
- lodziarnia,
- OSP we wioskach,
- Góra Grzywacka,
- Altana ,
- „Oaza spokoju”.

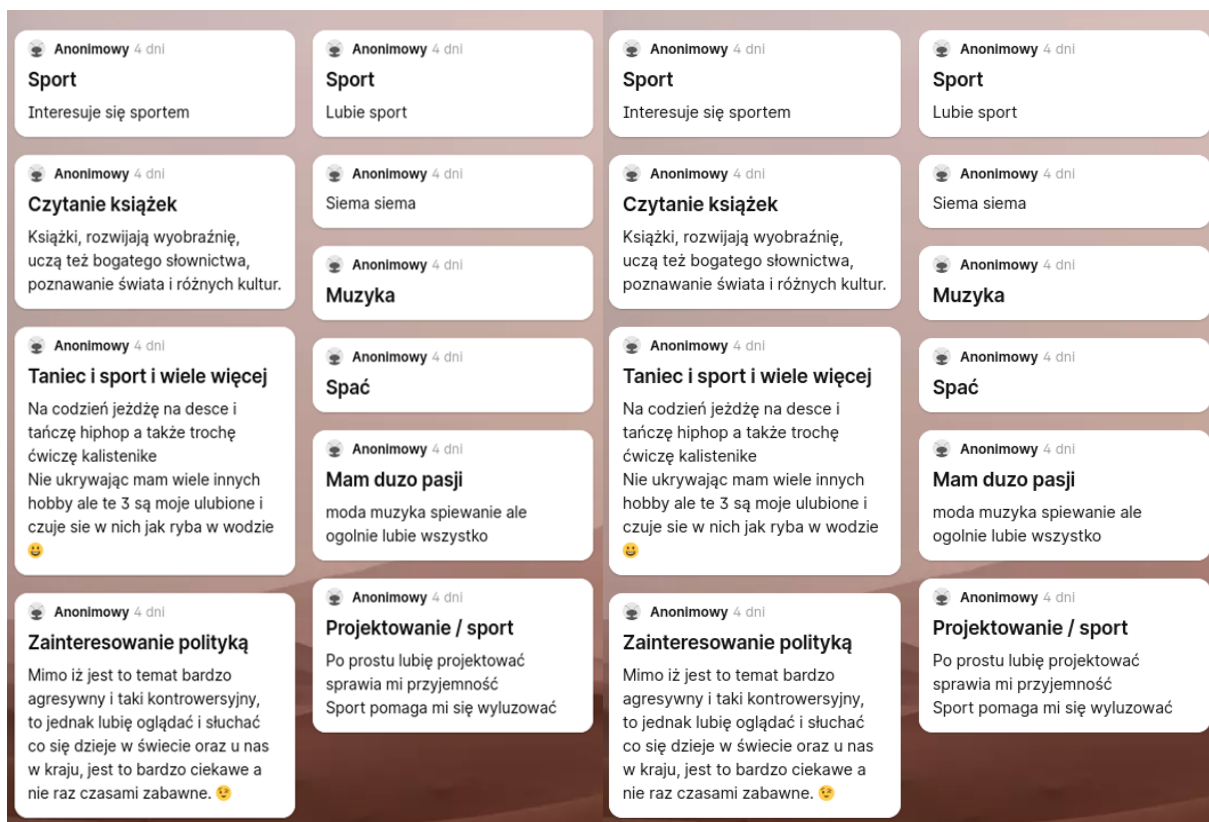

Schody na Mytarz – jedno z ulubionych miejsc spotkań młodzieży [fot. Uczestników, (10-12 lat) zajęć fotograficznych pani Renaty Ćwiek]

Wypowiedzi licealistów na spotkaniu i „rozpytkach” z GOK:

„Licealiści dostrzegają dużą rolę GOK i urzędu gminy w rozwoju regionu: „GOK bardzo intensywnie pracuje wraz z gminą, dzięki czemu gmina Nowy Żmigród się rozwija”. Uważają, że obie instytucje organizują ciekawe wydarzenia, a także że w obu pracują sympatyczni i pomocni pracownicy.”

Odpowiedzi młodzieży zamieszczone na interaktywnej tablicy „Padlet”. Ankieta cyfrowa pracownik GOK.

Wśród odpowiedzi na pytanie o spędzanie czasu wolnego można zauważyć, że młodzież lubi nie tylko rozwijać swoje pasje, które część z nich dopiero odkrywa, ale przede wszystkim spędzać czas razem, spotykać się z ludźmi, brać udział w wydarzeniach grupowych, zespołowych – czas pandemii i związanej z nią izolacji, który zostawił w życiu społecznym ślad, ale też specyficzny etap procesu dojrzewania sprawiają, że grupa rówieśnicza, ale też ważni dorośli (czasem rodzice, ale nie tylko) są wyjątkowo istotni dla tej grupy wiekowej.

Z notesów wynika: że młodzież najwięcej czasu spędza wykonując swoje pasje: sport, rękodzieło, biblioteka, cyfryzacja – gra w gry cyfrowe w grupach.

Młodzi oczywiście funkcjonują także w przestrzeni cyfrowej, głównie w mediach społecznościowych. Śledzą najpopularniejszych obecnie artystów i influencerów na TikToku i Instagramie, a zorganizowane grupy, takie jak Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze, mają także profile swoich organizacji na Facebooku czy TikToku. Są też młode osoby, które same nagrywają tak zwane „live’y”, czyli nagrywają się i udostępniają to nagranie w czasie rzeczywistym w mediach społecznościowych.

Oprócz artystów i influencerów związanych z muzyką (m.in. Kizo, Mata, Malik Montana, Sanah, Olivia Rodrigo, White 2115) czy celebrytów (m.in. Ekipa Friza, Genzie, Marysia Jeleniewska, Julia Żugaj), młodzi ludzie oglądają też twórców związanych z ich własnymi zainteresowaniami (np. Budda.TV – motoryzacja, tzw. booktokerki – dziewczyny, które opowiadają o książkach na TikToku, Młody Leśnik – filmy i zdjęcia młodego leśnika na YouTube i Facebooku). Popularny jest także kanał Prawo Marcina, gdzie w przystępny sposób omawiane jest prawo, w tym prawa uczniów.

GOK oczami młodych ludzi

Nastolatkom dom kultury kojarzą przeważnie z cyklicznymi zajęciami, na które uczęszczają lub o których słyszeli. Kojarzy im się też z wydarzeniami, które na stałe wpisały się w gminny kalendarz – Dniem Dziecka czy Smoczymi Wakacjami. Pojawiały się też głosy, określające atmosferę panującą w GOK-u. Młodzież uznała, że w GOK-u prowadzone są fajne warsztaty i jest tam miła atmosfera.

Reasumując nasze spotkania, to z notesów, spacerów i panelu wynika, że młodzi ludzie wybrali 4 elementy aktywności: WYCIECZKI, GRY, WARSZTATY ARTYSTYCZNE, SPOTKANIA Z RÓŻNYMI OSOBAMI.

Z ich własnych oczekiwań wyłonił się szkielet projektu, zaangażowanie nowej grupy młodzieży (przyłączył się do nas chłopak, który bardzo krytykował GOK i gminę). Ważnym głosem, który wybrzmiał to cytuję: „chcielibyśmy spotkać się z psychologiem i pogadać o różnych sprawach, np. motywacja, co zrobić ze swoim talentem, jak się nie bać nowych rzeczy, wie pani tak na rozpoczęcie projektu.....” (Nikoła). Ciekawymi również spostrzeżeniami było: miejsce młodych w kulturze.

Cytuję: „Zgłębienie wiedzy na temat co to jest kultura” (Dawid), „W jakiejś części my jako młodzi ludzie mamy wpływ na kulturę, czy tego chcemy czy nie!” (Sebastian), „kultura to zmiana kierunku...” (Piotrek), „możemy zobaczyć się w lepszym świetle”(Nikoła, Katarzyna, Nina), „możemy stworzyć lepszą przyszłość” (Roksana, Julia).

Po zapytaniu grupy: „Jak odebrali te badania?” Większość młodych uczestników diagnozy była bardzo pozytywnie nastawiona i wyraziła bardzo pozytywne myśli, zdania i odczucia.

Cytuję Dawida: „W moim odczuciu, te spotkania pozwalają nam nabrać inny punkt widzenia na nowe sprawy, oraz ukazać, że to my mamy realny wpływ na społeczeństwo w jakim żyjemy!!!!

Chciałabym tym zdanie zamknąć te rozważania i analizy nad młodymi, ponieważ uważam, że od ubiegłego roku wiele się zmieniło i wpłynęło dobro, chęci, kreatywność, sprawczość w relacji GOK + młodzież. Taki cel był postawiony w realizacji projektu: KULTURA DAJE GŁOS! W 2023 r.

W tym roku chcielibyśmy aby te cele były kontynuowane i poszerzone o nowe doświadczenia kulturotwórcze.

Skojarzenia z GOK – odpowiedzi młodzieży

Partnerstwo/Inicjatywa 2. COOLturalny Team / KultuRElia

Młodzież we wszystkich trzech punktach diagnozy była bardzo zaangażowana, szczerze dzielili się swoimi spostrzeżeniami, mówili o tym czego potrzebują, jakie zauważają niedogodności i jak można by zaspokoić ich potrzeby.

W Gminie Chmielnik nie ma GOK-u, jedyna instytucja kultury to Gminna Biblioteka Publiczna, z filiami w każdym sołectwie. Oprócz statutowej działalności realizuje wiele projektów kulturalnych dla wszystkich grup wiekowych. Ponadto o dostęp do kultury wśród dzieci i młodzieży dbają również szkoły podstawowe na terenie gminy.

Jeśli chodzi o kontakt młodzieży z kulturą to najczęściej wychodzą do kina (ale mimo wszystko niezbyt często, częściej oglądają filmu i seriale w domu samotnie lub z rodziną). Kino odwiedzają ze znajomymi, z klasą, a z rodzicami rzadko lub wcale. Teatr odwiedzają tylko w ramach wyjść szkolnych i to nie wszyscy, zależy to od szkoły czy takie wyjazdy się odbywają, prywatnie tylko jedna uczestniczka chodzi z rodzicami, ale jej mama pracuje w teatrze. W filharmonii z badanej grupy w swoim życiu były tylko 1 osoba. Nie przejawiali chęci by się tam udać, chyba że na jakiś koncert. Żadna z młodych osób nie była dotąd w operze i na wzmiankę o niej mówią, że "to za trudne dla nas". Prawie wszyscy z badanej grupy czytają książki i tylko w wersji papierowej, nie lubią cyfrowych wersji chyba że jest to wattpad. Zdarza im się czytać w kawiarni. Trzy osoby malują, dwie grają na instrumentach, jedna robi bransoletki, połowa z nich lubi śpiewać, jedna tańczy. Na zajęcia pozalekcyjne uczęszczają lokalnie do bibliotek (plastyczne, taneczne, Dyskusyjne Kluby Książki dla młodzieży, biorą udział w projektach kulturalnych) oraz wyjeżdżają do Rzeszowa, na tańce i do szkoły muzycznej.

Stykają się z wieloma problemami i mają wiele potrzeb, ale wiele z nich jest wspólnych. Rozmawiając doszliśmy do wniosku, że te wspólne dla wszystkich potrzeby można częściowo zaspokoić. I tak narodził się pomysł na projekt pt. „kultuRElia”, który nawiązuje do młodzieżowego słowa roku 2023 – REL. Jego realizacja zaspokoi potrzeby niematerialne: potrzebę tworzenia podcastów, tworzenia rzeźb w glinie, rękodzieła z drewna, wspólnego gotowania i zetknięcia się z kulturą wysoką podczas wyjazdu do teatru, a po spektaklu dyskusji w kawiarni.

Partnerstwo/Inicjatywa 3. Dziewczyńskie Centrum (Po)Mocy / ZmieniaMY DZIEWCZYNY

Kultura jako pojęcie postrzegana jest przez młode uczestniczki projektu jako coś z najwyższej półki, filharmonia, literatura - lektury, rzeźba i malarstwo. Dużym zaskoczeniem jest dla nich fakt, że ich codzienność jest uczestnictwem w kulturze.

17 dziewczynek, które będą brać udział w projekcie i stawać się liderkami zmiany, zostało zdiagnozowanych pod względem częstości uczestnictwa w kulturze, konkretnych zajęć związanych z tworzeniem i odbiorem kultury, a także miejsc i osób, które wspierają ich w poznawaniu kultury.

W Lubaczowie kulturę tworzy się i odbiera najczęściej w szkole, Miejskim Domu Kultury, Miejskiej Bibliotece Publicznej, a przede wszystkim w domach. Uczestniczki najczęściej działają same, z rodzinami lub przyjaciółmi. Kultura wysoka właściwie wcale nie jest obecna w ich życiu. Pojawia się ona jedynie, lecz rzadko w trakcie wycieczek szkolnych. Dziewczyny z klas VII opowiadały o ostatniej wycieczce do Krakowa, w trakcie której wzięły udział w wystawie Van Gogh, która w interaktywny sposób pokazywała życie i twórczość artysty, w połączeniu z muzyką klasyczną. Wystawa ta zachwycała uczestniczki, dała im wiele wzruszeń. Rozmawialiśmy o tym, że kultura daje możliwość przeżycia dużych emocji, sprawia, że czujemy się szczęśliwi, poruszeni.

Codziennie uczestnictwo w kulturze to przede wszystkim granie na instrumencie, śpiewanie, czytanie książek, oglądanie filmików w internecie, kibicowanie ulubionym drużynom - także lokalnej drużynie MKS Lubaczów, uczenie się z historii, plastyki, języka polskiego i angielskiego wtedy, gdy lekcja dotyczy zagadnień kulturowych, tradycji, języka i jego odmian regionalnych.

Dużo do zmiany w naszej ocenie jest w życiu rodzinnym naszych uczestniczek. Zgłaszają one, że spędzają wspólnie czas raczej w domu, najczęstsze ich aktywności to granie. W gry planszowe, wspólne oglądanie seriali, filmów, wyjazdy do centrów handlowych na zakupy, ewentualnie do kina, czy raz w roku na wakacje, które rzadko połączone jest ze zwiedzaniem. Dziewczyny nigdy nie były ze swoimi rodzicami w muzeum, teatrze, filharmonii, na koncercie lokalnym. Nasze uczestniczki nie uczą się więc przez modelowanie. Z nieukrywaną pretensją zauważają, że rodzice wymagają od nich jedynie, by się uczyły, miały wysokie oceny. Sami jednak spędzają wolny czas przez telewizorem, smartfonem.

Wymagania, które uczennice stawiają projektowi to takie, by mogły pracować same i decydować o części spraw: tematyce warsztatów, częstości spotkań, ich formie (chciały, by mogły pracować online). Spotkania online ułatwiają im życie ze względu na napięty grafik po lekcjach. Po pierwsze ich zajęcia w szkole trwają do 14 - 15, po drugie często zaraz po lekcjach biegną na zajęcia dodatkowe: szkoła muzyczna, treningi na basenie, wszechobecne korepetycje. Potem muszą się jeszcze uczyć. Wolny czas dla siebie mają najczęściej w niedzielę, wtedy dużo śpią, często spotykają się z rodzinami. Wtedy nadrabiają lektury, często uczą się na zapas, jeśli mają w tygodniu jakieś sprawdziany. Uczestnictwo w kulturze, czyli czytanie, oglądanie filmików, tworzenie swoich profili i stron w portalach społecznościowych sprawia, że czują się sobą, realizują się, ale również w ten sposób dbają o swoje zdrowie psychiczne.

Uczestniczki bowiem podkreślają, że edukacja i codzienność sprawia, że trudniej im się żyje, czasem czują obniżony nastrój. Czasem czują się niewystarczające, oceniane, niespełniające oczekiwań rodziców, nauczycieli, koleżanek, kolegów. Słyszą, że nie ubierają się tak, jak powinny dziewczynki, nie zachowują tak, jak oczekują dorośli, nie czytają tych książek, które powinny, nie słuchają tej muzyki, która jest wartościowa. Stąd wniosek i wezwanie, by pozwolić im być sobą, ale równocześnie być przy nich, wskazywać im i towarzyszyć w tym, co podoba się im i co im sprawia przyjemność.

Wydaje się, że młodzi ludzie nie zawsze potrafią znaleźć w przestrzeni życiowej miejsca, wydarzenia, grupy, która tworzy kulturę. Nie znają stron internetowych, nie wiedzą, kogo obserwować na Facebooku i Instagramie, nie znają najważniejszych postaci młodzieżowego życia kulturalnego, nie

wiedzą, kto je tworzy (prócz nauczycieli) w mieście i województwie. Chciałyby, by ktoś je nauczył, gdzie znaleźć takie miejsce, takie wydarzenie, taki portal internetowy.

Wnioski dla koordynatora:

Wspierać dziewczyny w uzyskiwaniu sprawczości i decyzyjności.

Surfować po Internecie celowo – pokazywać przyjazne młodym miejsca w sieci, pokazywać, jak kupuje się bilety, gdzie pojawiają się ogłoszenia o wydarzeniach kulturalnych w mieście i województwie.

Warsztaty i uczestnictwo w projekcie powinno podejmować aktywności z zakresu kultury wysokiej i kultury młodzieżowej, by wzajemnie wymieniać się doświadczeniami i być nawzajem dla siebie specjalistami z zakresu swojej kultury.

Pozwolić im na realizację działań elastycznie, dostosowywać spotkania zespołowe i warsztaty do ich możliwości czasowych. Szacunek do ich grafiku i innych zadań i sprawi, że poczują się podmiotami projektu i podejmą więcej wysiłku, by zrealizować działania w jak największym zakresie.

Koordynator i inni dorośli z partnerstwa będą cieniami, mentorami młodych. Chcemy, by uczyły się one postaw przez naśladownictwo, modelowanie, a nie teorię. Aby młode dziewczyny były uczestnikami i twórcami kultury, musimy zacząć od siebie i im to pokazać.

Partnerstwo/Inicjatywa 4. Fotohistorykon / Kobiety w dawnych czasach

Młodzież korzysta głównie z oferty Gminnego Ośrodka Kultury w Żurawicy, Gminnej Biblioteki Publicznej w Żurawicy, za pośrednictwem filii tych instytucji. Korzysta również z oferty szkół podstawowych, do których uczęszczają, w szczególności z możliwych wyjazdów, w tym na zieloną szkołę oraz ze szkolnego placu zabaw, które jest miejscem ich spotkań. W dalszym otoczeniu jest Muzeum Ziemi Przemyskiej, Centrum Kultury i Nauki Zamek, Centrum Kulturalne z kinem w Przemyślu. Z tym, że do tychże instytucji muszą mieć zorganizowany transport.

Uczestnictwo w kulturze, młodzież ma w formie zorganizowanych wyjazdów do kin, teatrów itp. przez GOK, oraz szkołę. Są czytelnikami biblioteki, niektórzy należą do Dyskusyjnego Klubu Książki.

W domu czytają książki, oglądają filmy, malują, bawią się, grają w gry komputerowe. Spędzają czas z rodzeństwem, rodziną.

W badaniu młodzież wzięła udział chętnie, spodobała się forma spaceru, a panel dyskusyjny wyniknął niepostrzeżenie i w miarę naturalnie. Przygotowanie notesu nastreczyło kilkanaście pytań, trochę było oporu w zgłoszeniu się do niego, ale udało się wytypować dwie osoby. Jedna uczęszczająca do dwóch szkół jednocześnie, to jest do podstawowej i popołudniowej muzycznej, oraz druga osoba, uchodząca za „bez szczególnych zainteresowań”, jednakże należąca do Dyskusyjnego Klubu Książki, chociaż jak sama twierdzi, że się tam nie wyróżnia. Pomogło zapewnienie, że jest to badanie anonimowe. Wykonali zadanie sumiennie i na czas.

Młodzież w projekcie chciałyby wykazać się pomysłowością, chciałyby głównie się bawić i przeżyć jakąś przygodę. Zaznaczyło się to w szczególności podczas rozmowy na temat wycieczki. Propozycje to aqua park z ogromną ilością zjeżdżalni, wszelkie parki linowe i ściany wspinaczkowe. Zupełnie nie interesowałyby ich gdzie jest położony obiekt, ile trzeba jechać i co po drodze można zwiedzić. Tylko wspólna rozrywka całodniowa i okazja do wspólnej zabawy. Być może jest to spowodowane atmosferą końca roku szkolnego i wszechmocną wolą odpoczynku.

W drodze dyskusji uznaliśmy, że można by było przygotować projekt złożony z warsztatów ale realizowanych w plenerze umożliwiającym odpoczynek i przerwy na tak zwane „zawołanie”, „już”.

Udział w interesujących warsztatach np. fotograficznych stworzy możliwość wykazania się pomysłowością, widoczną w ujęciach i ciekawym spojrzeniu, ale też dostarczy praktycznej wiedzy przydatnej na całe życie. Młodzież chce przy realizacji projektu, uczyć się i bawić się powstającym dziełem, więc propozycja jest taka aby aranżować sytuacje i robić temu zdjęcie. Młodzie mogą podzielić się na grupę modeli do sesji i na autorów zdjęć, i tymi funkcjami się wymieniać. Można się przebierać do sesji, w tym aranżować stroje historyczne itd... Jednakże w dalszej rozmowie, przenikała wiedza młodych ludzi, że zabawa i wygłupy nie są podstawą życia, więc tematem przewodnim w mających powstać zdjęciach będzie „*praca ludzi w dawnych czasach*”.

Finałowym wydarzeniem będzie wystawa fotograficzna stworzona z powstałych podczas sesji zdjęć. Wystawie może towarzyszyć album opatrzonego wstępem, oraz zdjęciami „zakulisowymi”.

Ważną sprawą jest zorganizowanie ciekawej wycieczki, łączącej naukę z zabawą.

Wyszatyce 18 czerwca 2024r.

Partnerstwo/Inicjatywa 5. Głos Tradycji / Wieczórkowo

Przedstawiciele młodzieży z Jasła i powiatu jasielskiego w dniach 7-15 czerwca 2024 r. uczestniczyli w działaniach diagnozujących ich potrzeby jako uczestników i użytkowników kultury. Na podstawie wypełnionych przez nich Notesów (dzienników kontaktu z kulturą), rozmów przeprowadzonych przez przedstawicieli Partnera oraz podczas wspólnego spaceru i zorganizowanego panelu dyskusyjnego, można – na tym etapie prac – sformułować spostrzeżenia i wnioski uzasadniające potrzebę, cele oraz merytoryczną zawartość programową proponowanego projektu.

Z analizy Notesów wynika, iż młodzież z regionu jasielskiego jest aktywnym uczestnikiem i świadomym użytkownikiem kultury. Okazało się, że kontakt młodego człowieka z kulturą ma miejsce zarówno na płaszczyźnie indywidualnej, jak i w ramach grupy – społeczności, której część uczeń stanowi. Indywidualny odbiór kultury przejawia się m.in. czytaniem książek (i w tradycyjnej i w cyfrowej postaci), oglądaniem filmów i seriali, ale przede wszystkim słuchaniem muzyki. Mamy również do czynienia z indywidualnym tworzeniem kultury – tu również dominują aktywności związane z muzyką (śpiew, gra na instrumencie, przygotowywanie na konkursy), jednak wykorzystywane są także talenty plastyczne (rysowanie, malowanie, projektowanie ubrań) czy recytatorskie. Należy zauważyć, że młodzi ludzie wiele czasu spędzają też na wspólnym słuchaniu muzyki, wspólnie biorą udział w seansach filmowych, koncertach (tu niekiedy także jako wykonawcy) i konkursach. Jedna z ankietowanych osób wspomina - w kontekście odbioru kultury - o grupowej wycieczce w góry, co świadczy o zainteresowaniu krajobrazem kulturowym.

Z kolei spacer po Jasle, którego kolejnymi przystankami były instytucje kultury oraz inne ulubione miejsca spotkań młodzieży udowodnił, iż uczestnicy przygotowywanego projektu doskonale orientują się w lokalnej przestrzeni kultury i umiejętnie z niej korzystają.

Zarówno w Notesach, jak i w rozmowach, które miały miejsce podczas spaceru oraz w trakcie panelu dyskusyjnego, młodzież ujawniła krytyczne podejście do problemu swojego uczestnictwa w kulturze, przejawiające się w dyskusjach na temat muzyki, książek i filmów oraz w formułowaniu wniosków dotyczących możliwości poszerzenia spektrum zainteresowań kulturalnych. Pojawiły się tu ważne refleksje na temat zmęczenia współczesnym trybem życia. Zdaniem uczniów, męczący nadmiar bodźców, wynikający z nadużywania cyfrowych środków przekazu i komunikacji, idzie w parze z uciążliwym nadmiarem obowiązków szkolnych i pozaszkolnych. Wyrażona została – bezpośrednio i w sposób zawoalowany – potrzeba poszukiwania niedostępnej dziś harmonii, wewnętrznego spokoju. Ta myśl powiązana została ze sposobem życia poprzednich pokoleń oraz z kulturowymi śladami czasów trwających w pamięci najstarszych mieszkańców jasielszczyzny. W Notesach młodzieży znalazły się bowiem informacje o zainteresowaniu śpiewem i muzyką ludową, a z rozmów z młodzieżą przewijało się zaciekawienie kulturą dawną i tradycyjną oraz przeszłością regionu. Zainteresowania te można powiązać również ze świeżą popularnością wśród dzisiejszego młodego pokolenia współczesnej ekranizacji utworu W.S. Reymonta „Chłopi” oraz serialu „1670” – zresztą obydwie pozycje filmowe pojawiają się w analizowanych tu dziennikach.

Z obserwacji i wstępnych badań płynie wniosek dotyczący dużej świadomości wśród młodych ludzi, w jak istotnym stopniu współczesne technologie oraz zagospodarowanie osadzonej w kontekście historycznym przestrzeni środowiska lokalnego są czynnikami wspierającymi ich rozwój kulturalny i umożliwiającymi ich szeroko rozumiane uczestnictwo w kulturze. Jednocześnie młodzież wyraźnie dostrzega ograniczenia wynikające z jednej strony z masowości, natłoku i nieuporządkowania bodźców cyfrowego świata, z drugiej – z „muzealnego” podejścia do przeszłości regionu: ukierunkowanego na artefakty i pamiątkowe miejsca, mało atrakcyjnego dla współczesnego człowieka. Świadomość ta przeradza się w potrzebę skorzystania w życiu kulturalnym z tych zjawisk kultury ludowej, które składały się na „życie po dawnemu”. Są one dostępne dzięki pamięci najstarszych pokoleń i badaniom etnografów, a niemożliwe do odnalezienia w ofercie dydaktyczno-warsztatowej szkół i innych placówek.

Zjawiska te, po ich „zaktualizowaniu” – przełożeniu na językowy obraz świata i współczesny kod kulturowy – mogą i powinny stać się brakującym ogniwem rozwoju kulturalnego współczesnego młodego człowieka, a zarazem odpowiedzią na jego uświadomione potrzeby.

Składające się na planowany projekt „Głos tradycji” warsztaty teatru, tańca i śpiewu ludowego, osadzone w szerokim kontekście kulturowym: historycznym, etnograficznym, społecznym, muzykologicznym, językowym i literackim, a podjęte z inicjatywy samej młodzieży, wypełnią zdiagnozowaną, lukę w jej życiu kulturalnym i społecznym.

Partnerstwo/Inicjatywa 6. GraMYOKrosno / KrosCon: Konwent Gier i Fantastyki oraz Przystanki KrosCon

Podsumowanie

- mapowanie zasobów instytucjonalnych, tj. informacja o podmiotach sfery kultury dostępnych dla młodych osób w bliższym lub dalszym otoczeniu;
- opis uczestnictwa lokalnej młodzieży w kulturze (na podstawie Notesu, Spaceru i Panelu)
- opis zaangażowania młodzieży w badania i analizę danych
- wytyczne do realizacji projektu (potrzeby i oczekiwania merytoryczne i techniczne młodzieży wobec projektu)

Podsumowanie: Mapowanie Zasobów i Analiza Potrzeb Młodzieży w Krośnie

a. Mapowanie Zasobów Instytucjonalnych

W trakcie spacerów badawczych, analizy notesów kultury oraz panelu dyskusyjnego, zidentyfikowano kluczowe instytucje kulturalne w Krośnie, które są dostępne i istotne dla młodzieży. Te instytucje i przestrzenie odgrywają ważną rolę w życiu młodych ludzi, oferując różnorodne formy uczestnictwa w kulturze i wspólnotowe miejsca spotkań.

1) Regionalne Centrum Kultur Pogranicza (RCKP):

- opis: kluczowe centrum kulturalne miasta, które organizuje szeroką gamę wydarzeń, od koncertów i wystaw po warsztaty i spotkania autorskie;
- rola: centrum pełni rolę głównego dostawcy kulturalnych aktywności, promując lokalną kulturę i angażując młodzież w różnorodne wydarzenia.
- oczekiwania młodzieży: Więcej wydarzeń tematycznych związanych z fantastyką oraz większe zaangażowanie młodzieży w planowanie i organizację programów.

2) Biblioteka Publiczna w Krośnie:

- opis: miejsce nie tylko do czytania i wypożyczania książek, ale również organizujące warsztaty, spotkania autorskie i wydarzenia kulturalne;
- rola: Biblioteka wspiera rozwój zainteresowań literackich i kreatywność młodzieży;
- oczekiwania młodzieży: rozszerzenie oferty o spotkania z autorami fantastyki oraz warsztaty kreatywne dostosowane do ich zainteresowań.

3) Centrum Aktywności Młodzieży (CAM):

- opis: przestrzeń stworzona dla młodzieży i prowadzona przez nich samych pod nadzorem Biura Wystaw Artystycznych, oferująca warsztaty, spotkania i miejsce do realizacji własnych inicjatyw;
- rola: CAM umożliwia młodzieży samodzielne planowanie i realizowanie projektów, rozwijając ich umiejętności organizacyjne i kreatywne;
- oczekiwania młodzieży: Więcej warsztatów technicznych i artystycznych związanych z fantastyką oraz wsparcie w realizacji ich własnych projektów.

4) Park Miejski Jordanowski

- opis: popularne miejsce spotkań i rekreacji, oferujące zieloną przestrzeń do relaksu i aktywności na świeżym powietrzu;
- rola: park jest kluczowym punktem spotkań towarzyskich oraz miejscem potencjalnych plenerowych wydarzeń kulturalnych;
- oczekiwania młodzieży: organizacja regularnych plenerowych wydarzeń, takich jak koncerty i gry fabularne.

5) Sztuki – Zakole Rzeki:

- opis: malownicze zakole rzeki, które stało się nieformalnym miejscem spotkań młodzieży, szczególnie wieczorami;
- rola: zakole jest popularnym miejscem relaksu i integracji, mimo braku podstawowej infrastruktury;

– oczekiwania młodzieży: Poprawa infrastruktury, w tym oświetlenie i kosze na śmieci, oraz organizacja letnich spotkań integracyjnych.

6) Centrum Handlowe Vivo! Krosno:

– opis: popularne miejsce spędzania czasu wolnego, oferujące zakupy, punkty gastronomiczne i kino;
– rola: Vivo! jest miejscem spotkań towarzyskich, zwłaszcza w niepogodę, i oferuje możliwość uczestnictwa w różnych formach rekreacji;

– oczekiwania młodzieży: organizacja mini-turniejów gier planszowych i innych wydarzeń kulturalnych.

7) Podcienia Rynku:

– opis: centralny punkt spotkań młodzieży, oferujący sklepy, lokale usługowe i przestrzeń do rozmów i integracji;

– rola: Podcienia są stałym miejscem spotkań, oferującym dostęp do różnych usług i przestrzeń do spędzania czasu;

– oczekiwania młodzieży: dodanie większej liczby ławek i organizacja dyskotek.

8) Stadion MOSiR Krosno:

– opis: Miejsce aktywności sportowych, wykorzystywane do różnych zajęć rekreacyjnych i sportowych;

– rola: Stadion jest ważnym miejscem dla młodzieży zainteresowanej sportem i aktywnością fizyczną;

– oczekiwania młodzieży: Organizacja otwartych treningów i eventów sportowych wieczorami.

Opis Uczestnictwa Lokalnej Młodzieży w Kulturze – na podstawie wyników spacerów badawczych, notesów kultury i panelu dyskusyjnego, można zauważyć, że młodzież w Krośnie aktywnie uczestniczy w lokalnej kulturze na różne sposoby:

1) Spotkania i Integracja – młodzież regularnie spotyka się w przestrzeniach takich jak Park Miejski, Podcienia Rynku i zakole rzeki. Te miejsca są kluczowe dla ich codziennej integracji i spędzania czasu wolnego.

2) Udział w Wydarzeniach Kulturalnych – młodzi ludzie chętnie uczestniczą w wydarzeniach organizowanych przez RCKP, Bibliotekę Publiczną i CAM. Doceniają różnorodność oferty kulturalnej, ale wyrażają potrzebę większego zaangażowania w planowanie tych wydarzeń.

3) Kreatywność i Rozwój – warsztaty i spotkania organizowane w CAM i bibliotece stanowią ważny element rozwoju kreatywnego młodzieży. Młodzież wyraża zainteresowanie dodatkowymi zajęciami, które wspierają ich zainteresowania, zwłaszcza w dziedzinach związanych z fantastyką i technologią.

4) Sport i Aktywność Fizyczna – stadion MOSiR Krosno i inne obiekty sportowe są często wykorzystywane przez młodzież do różnorodnych aktywności fizycznych. Młodzież zwraca uwagę na potrzebę większej liczby otwartych treningów i eventów sportowych, które mogłyby odbywać się wieczorami.

Opis Zaangażowania Młodzieży w Badania i Analizę Danych – młodzież była aktywnie zaangażowana w proces badawczy, co było kluczowe dla zrozumienia ich potrzeb i oczekiwań:

1) Udział w Spacerach Badawczych – młodzi ludzie pełnili rolę przewodników podczas spacerów, prowadząc koordynatorów po miejscach istotnych z ich punktu widzenia. Dzięki temu badania dostarczyły autentycznych i szczegółowych informacji na temat przestrzeni, w których młodzież spędza czas.

2) Sporządzanie Notesów Kultury – młodzież dokumentowała swoje spostrzeżenia i przemyślenia w notesach kultury, co pozwoliło na zebranie bogatego materiału na temat ich codziennych doświadczeń i uczestnictwa w kulturze.

3) Udział w Panelu Dyskusyjnym – podczas panelu młodzież aktywnie uczestniczyła w dyskusji, dzieląc się swoimi opiniami na temat zebranych danych i proponując konkretne rozwiązania. Ich zaangażowanie było kluczowe dla zrozumienia barier i potrzeb w kontekście uczestnictwa w kulturze.

Wytyczne do Realizacji Projektu – na podstawie wyników badań, zidentyfikowano kilka kluczowych wytycznych, które powinny być uwzględnione przy planowaniu i realizacji przyszłych projektów kulturalnych dla młodzieży w Krośnie:

1) potrzeby merytoryczne:

- zwiększenie zaangażowania młodzieży – włączenie młodzieży w proces planowania i organizacji wydarzeń kulturalnych, aby lepiej odpowiadały na ich zainteresowania i potrzeby;
- rozszerzenie oferty kulturalnej – organizacja wydarzeń tematycznych, takich jak warsztaty związane z fantastyką, maratony filmowe i otwarte sesje gier fabularnych;
- wsparcie dla kreatywności – więcej warsztatów kreatywnych i technicznych, które pozwolą młodzieży rozwijać swoje umiejętności i zainteresowania.

2) potrzeby techniczne:

- poprawa Infrastruktury – zwiększenie liczby ławek w miejscach takich jak Podcienia Rynku, lepsze oświetlenie i kosze na śmieci w miejscach spotkań jak zakole rzeki;
- dostępność przestrzeni – umożliwienie łatwego dostępu do przestrzeni takich jak CAM i RCKP, które są kluczowe dla realizacji młodzieżowych inicjatyw;
- organizacja eventów plenerowych – przygotowanie infrastruktury i logistyki na potrzeby regularnych wydarzeń plenerowych w parkach i innych przestrzeniach publicznych.

3) oczekiwania młodzieży:

- bezpieczne miejsca spotkań – zapewnienie, że popularne miejsca spotkań młodzieży są bezpieczne i dobrze wyposażone, co zachęci ich do korzystania z tych przestrzeni;
- wspieranie Integracji Społecznej: Organizacja wydarzeń i inicjatyw, które sprzyjają integracji młodzieży;
- promocja aktywności fizycznej – więcej otwartych treningów i eventów sportowych, które promują zdrowy styl życia i aktywność fizyczną wśród młodzieży.

Wprowadzenie powyższych wytycznych w życie może znacząco poprawić jakość uczestnictwa młodzieży w kulturze oraz umożliwić im bardziej aktywne i zaangażowane życie w społeczności lokalnej.

Partnerstwo/Inicjatywa 7. Historią Natchnieni / Jestem jej częścią – za kotarą dziejów Birczy

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Birczy w dniach 01 czerwca - 10 czerwca, na potrzeby projektu, przeprowadził diagnozę lokalną, w celu poznania potrzeb tutejszej młodzieży. Notes kulturalny wypełniło 2 osoby, dziewczęta w wieku 15 lat z terenu miasta i gminy Bircza. Z danych zawartych w notesie, prowadzonym przez 7 kolejnych dni wynika, że osoby badane mają kontakt z kulturą. Wynika to głównie z udziału w zorganizowanych zajęciach prowadzonych w szkołach lub ośrodku kultury a także propozycji, z których korzystają wspólnie z przyjaciółmi/ znajomymi i rodziną (np. kino). To budujące z uwagi na fakt, że kontakt młodzieży z kulturą z roku na rok w naszej społeczności do tej pory spadał. Na kontakt z kulturą badanej młodzieży, mimo wszystko, największy wpływ mają i dbają rodzice. W towarzystwie rówieśników najczęściej powtarzają się przykłady „oglądania filmików”, „nagrywania filmików”, czyli mniej wymagające przykłady kontaktu z kulturą. Świadczy to o tym, że młodzież nie ma pomysłu na wspólne kreatywne spędzanie czasu a także, a może przede wszystkim, ma problem z organizacją tego czasu, a jedynym łącznikiem między młodymi ludźmi jest smartfon. Jest to duży problem ponieważ zauważa się brak kontroli nad ilością czasu poświęcanego korzystaniu ze smartfona! Podczas spaceru młodzież nie potrafiła nawet włożyć telefonu do kieszeni, trzymając go przez cały czas w ręce. To bardzo niepokojące. Podczas projektu spróbujemy ten problem poruszyć.

W spacerze i panelu wzięło udział 7 osób, dziewczęta w wieku 13- 15 lat. Spacer pokazał, że miejscami spotkań młodzieży, miejscami gdzie się „bandują” są obiekty głównie sportowe: pobliski stadion, orlik, plac zabaw a także pobliski park i teren przyległy przy budynku Środowiskowego Domu Samopomocy w Birczy, wokół którego zlokalizowane są ławki i kosz do gry w koszykówkę. Młodzież spotyka się jedynie po to by porozmawiać, posłuchać muzyki, nie mają ani szczególnie pomysłu na spotkanie ani konkretnego celu w jakim się spotykają, a jedynie chcą pobyc w swoim towarzystwie. To jest całkowicie zrozumiałe ponieważ młodzież na co dzień ma wiele zajęć zorganizowanych (dodatkowych wspierających proces edukacji- korepetycje, język obcy, a także rozwijające pasje- nauka gry na instrumencie, harcerstwo). Pociuszający jest fakt, że badana młodzież uczęszcza na zorganizowane zajęcia do ośrodka kultury. Są to zajęcia wokalne, teatralne, taneczne czy trening karate. Wszystkie mają charakter zajęć grupowych. Młodzież ma wówczas możliwość integracji i kontaktu z kulturą. Są to bardzo lubiane zajęcia, bo przede wszystkim nieobowiązkowe, które pozwalają rozwijać zainteresowania. Nie są jednak przestrzenią do „luźnego spotkania”, ponieważ wymagają zaangażowania i czynnego uczestniczenia w nich.

To, że dzisiejsza młodzież jest inna niż ta sprzed 30 lat, nie jest już niczym nowym. Często czas wolny, który pozostaje po obowiązkach szkolnych nie jest wypadkową własnych potrzeb i pragnień. Trudno zatem się dziwić, że młodzież ma problem z kreatywnym spędzaniem swojego wolnego czasu. Spróbujemy podsumować wszystkie uzyskane wytyczne:

- młodzież ma kontakt z kulturą (najczęściej robią to indywidualnie na gotowych propozycjach kulturalnych lub w towarzystwie najbliższej rodziny, przyjaciół/ znajomych),
- młodzież lubi spędzać czas z rówieśnikami, jednak nie ma pomysłu na kreatywne jego spędzanie,
- młodzież jest zainteresowana aktywnym spędzaniem czasu z rówieśnikami,
- młodzież lubi uczestniczyć w projektach ale oczywistym jest fakt, że bardziej atrakcyjny dla nich jest czas poświęcony na zabawę.

Młodzież jest niezwykle kreatywna, uwielbia przestrzeń w jakiej żyje, docenia piękno miejsca zamieszkania a także co warto podkreślić, jej bogatej historii. Osoby działają w różnych kołach zainteresowań, część jest w grupie teatralnej, inna działa w harcerstwie. Są odważni i lubią się prezentować artystycznie. Lubią gdy się ich chwali i docenia osobiste zaangażowanie. Wśród propozycji na najlepszą formę wyrazu artystycznego znalazła się sztuka teatralna, która spotkała się w pierwszej chwili z falą śmiechu, a następnie z ogromnym entuzjazmem i lawiną pomysłów. Sztuka teatralna

(występ teatralny), który połączyłby dwa światy- ten odległy, nasze dziedzictwo kulturowe z tym współczesnym zrozumiałym i najbliższym przede wszystkim młodzieży. Młodzież chce mieć przestrzeń by wyrazić siebie. Podczas rozmowy ujawniło się wiele pomysłów i propozycji jak uatrakcyjnić sztukę zarówno młodzieży jak i odbiorcom. Młodzież lubi się czuć doceniona i podziwiana, a ta forma pozwoli na zwiększenie ich świadomości dotyczącej własnej wartości, pozwoli na otwarcie na nowe wyzwania i rozwinię kompetencje społeczne. Pomysł na stworzenie sztuki, której tłem będzie historia własnej gminy i miejscowości, są doskonałym pomysłem nie tylko na rozbudzenie wyobraźni ale także lepsze poznanie swojego miejsca zamieszkania, które nie sprowadza się tylko do miejscowego stadionu czy placu zabaw. Entuzjazm młodych ludzi, który pojawił się podczas podsumowania panelu i całej diagnozy rodzi nadzieję na sukces związany z realizacją projektu.

Partnerstwo/Inicjatywa 8. Horyzont / Parasol

W Gminie Adamówka nie ma żadnego ośrodka kultury; w trakcie roku szkolnego taką rolę pełni szkoła w Majdanie Sieniawskim; przy OSP (również w Majdanie Sieniawskim) działa orkiestra dęta, której próby odbywają się w sali OSP; orkiestra występuje na uroczystościach gminnych i poza nią. Jeśli chodzi o dostępność innej kultury to np. najbliższe kino jest oddalone ok. 50 km, dom kultury poza gminą ok 20 km, lekcje tańca prowadzone są w szkole tylko w roku szkolnym.

Młodzież była zainteresowana badaniami diagnostycznymi, analizowała dane z zaangażowaniem i ciekawością. Podczas badań korzystano z lokalnych zasobów np. stadionu, placu zabaw, terenu przy domu weselnym, pomników, kościoła, OSP, boiska szkolnego i przyszłolnego miejsca rekreacji.

Uczestnicy panelu zwrócili uwagę na braki w infrastrukturze naszej wsi, które przekładają się negatywnie na integrację ich samych i pozostałych mieszkańców wsi. Wychodząc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom młodych planuje się, by bogactwo naturalne gminy – las, stał się miejscem spędzenia czasu, wypoczynku, przestrzenią do „Rozmów z wysłuchaniem” jako priorytetu w budowaniu relacji, poszukiwaniu w sobie mocy i przestrzeni do podejmowania wyzwań.

Problemy codzienne młodych i próby ich rozwiązywania łączą się z „oderwaniem” młodzieży od przebudźcowania mediami i ukierunkowaniem ich czasu na „odzyskiwanie” ciągle ciekawego otaczającego świata, również dawnej wsi, ocalenia zapomnianych i zanikających już dóbr wiejskiej kultury niematerialnej i materialnej.

W projekcie zakłada się odkrywanie przez młodych w realnym świecie możliwości rozwoju siebie, a odbudowując relacje znajdują się pod wspólnym PARASOLEM. To oni równocześnie będą tworzyć PARASOL, który będzie łączył elementy teraźniejszości z przeszłością. Pod PARASOLEM znajdują się sami – młodzi, ich bliscy, radości i smutki, ich problemy i odnajdywane drogi rozwiązań. Wartością dodaną działań będzie zielony PARASOL – najbliższe środowisko przyrodnicze i tworzone w nim wszechstronne możliwości do działania w otaczającym świecie. PARASOL to słowo - kluczowe, określające wieloaspektowe działania i wyznaczające wspólnie kierunki podejmowanych do przejścia w projekcie dróg. Pod PARASOLEM swoje istotne miejsce zajmie bogactwo przeszłości, jest miejsce dla każdego i na wiele różnorodnych działań, aktywności, zajęć, realizacji pasji, kultywowania tradycji, na rozmowy, słowa, spacer, rekreację. PARASOL pomieści wszystko to, co młodzi chcą, mogą i będą organizować w zgodzie z sobą i otaczającą przyrodą przy wsparciu Partnerstwa HORYZONT.

Partnerstwo/Inicjatywa 9. Kuźnia Inspiracji / Porcelanowe plotki, komódkowe tajemnice

Zabytki dostępne do zwiedzania:

- Kościół Farny w Dukli pw. św. Marii Magdaleny,
- ruiny komory celnej w Dukli,
- Ratusz na dukielskim rynku,
- Muzeum Historyczne - Pałac w Dukli,
- dawna stara poczta, liceum, synagoga, miejsce dawnej policji i inne miejsca z czasów żydowskiej dukli,
- Kościół OO. Bernardynów pw. św. Jana z Dukli, przy którym odbywają się spotkania Franciszkańskiej Młodzieży Oazowej, która skupia dzieci i młodzież z okolicznych miejscowości,

Obiekty sportowe oraz plenerowe miejsca spotkań dostępne dla młodzieży:

- Bulwary dukielskie,
- Plac Parkowo-Pałacowy w Dukli,
- obiekty MOSiR Dukla – stadion, Pumptruck, boisko, ścianka wspinaczkowa, hala sportowa, place zabaw, korty tenisowe.

Obiekty Gminnego Ośrodka Kultury w Dukli:

- Transgraniczne Centrum Wymiany Kulturalnej, gdzie odbywają się zajęcia muzyczne i plastyczne dla dzieci, wystawy;
- Sala kinowo-teatralna, gdzie organizowane są zajęcia artystyczne, konkursy dla wszystkich grup wiekowych, koncerty, przedstawienia itp.

Opis uczestnictwa lokalnej młodzieży w kulturze (na podstawie Notesu, Spaceru i Panelu):

Grupa młodych osób nie zawsze dobrowolnie korzysta z zasobów kultury. Historyczne budynki, muzea, synagoga, zabytki nie są dla nich ciekawym obiektem do zwiedzania. Zastosowanie nowoczesnych technologii i innych rozwiązań multimedialnych takich jak, audioprzewodniki, interaktywne wystawy, projektory 3D, ekrany dotykowe, świetnie sprawdza się, aby zachęcić młodzież do obcowania z danym miejscem i samodzielnego poznawania kultury.

Duże zainteresowanie młodzież wykazuje w sztuce, muzyce, pieszych rajdach, tworzeniu rękodzielniczym. Rozwijają, próbują swoich zdolności grając na różnych instrumentach muzycznych oraz chętnie bierze udział w organizowanych warsztatach tworzenia, projektowania.

Grupa osób, które brały udział w spisywaniu notesów oraz w spacerze badawczym, entuzjastycznie przedstawiała swoje propozycje i wykazywała duże zainteresowanie tematem.

Opis zaangażowania młodzieży w badania i analizę danych:

Grupa młodych osób chętnie angażowała się w wydarzenia i aktywności. Otwarcie zgłaszała swoje potrzeby, propozycje, co umożliwiło łatwiejszy przebieg badań oraz ich analizę, a także podsunęła gotowe propozycje, które można zrealizować w ramach projektu. W przygodzie kulturowej chętniej brały udział osoby, które należą już do zintegrowanych grup młodzieży tak jak Franciszkańska Młodzież Oazowa z dukielskiego Klasztoru, czy grupy osób z Ośrodka Kultury w Dukli, które spotkają się ze sobą, zawierają wspólnoty, spędzając ze sobą czas czy rozwijając swoje zainteresowania. Osoby, które należą do wyżej wymienionych grup znają się bardzo dobrze, mają obycie w spotkaniach grupowych i łatwiej im jest zjednoczyć się, nawiązać współpracę z innymi grupami lub osobami.

Wytyczne do realizacji projektu (potrzeby i oczekiwania merytoryczne i techniczne młodzieży wobec projektu):

W trakcie diagnozy wyłuszczyły się następujące potrzeby:

- potrzeba głębszego poznania swojej małej ojczyzny – Dukli i okolic, odwiedzenie ciekawych miejsc;
- potrzeba aktywnego spędzenia wolnego czasu, podnoszenia kultury fizycznej, np. poprzez organizację rajdów pieszych;

- organizacja warsztatów wspierających aktualne pasje i zainteresowania młodzieży, np. taniec śpiew, moda;
- organizacja ciekawych warsztatów, gdzie młodzież może wziąć czynny udział, spróbować nowych pasji i sprawdzić czy jest to coś co może dalej potęgować;
- potrzeba obcowania z rówieśnikami, zacieśniania relacji, np. organizacja ogniska.

Młodzież oczekuje, że w ramach projektu:

- posiadać wiedzę na wybrane tematy dotyczące historii i kultury lokalnej;
- nabędzie nowe umiejętności manualne;
- będzie miała możliwość brania udziału w jakiejś większej inicjatywie lub realizować ciekawe przedsięwzięcie.

Partnerstwo/Inicjatywa 10. Młodzi na czele ZS-owa akademia / ZS-owa akademia robotyki

Mapowanie zasobów instytucjonalnych – młodzież ma możliwość korzystania z zasobów kultury na terenie powiatu lubaczowskiego, tj. muzeum, kino, park natomiast w miejscowościach w których mieszkają (na wsi) są to głównie ośrodki kultury przy nich biblioteki również place zabaw czy siłownie na świeżym powietrzu.

Opis uczestnictwa lokalnej młodzieży w kulturze – jednak wyżej wymienione ośrodki kultury tak jakby nie istniały dla młodzieży. Swoją uwagę skupiają głównie na pobycie w domu. Ich głównym zajęciem po godzinach lekcyjnych jest tematyka związana z nowymi technologiami. Interesują się głównie pisaniem oprogramowani, czy montowaniem filmików na you tube czy media społecznościowe. Sporadycznie pojawia się informacja, że młodzież spędza czas na świeżym powietrzu (ryby, zbiór borówki). Nie wiele czasu spędzają z rówieśnikami (uprawianiem sportu). Zaskoczeniem było również, brak słuchania muzyki czy oglądania filmów – co wydawać by się mogło jest ulubionym zajęciem młodzieży.

Opis zaangażowania młodzieży w badania i analizę danych – młodzież bardzo chętnie wzięła udział w spisaniu swojej tygodniowej aktywności w formie notesu. Też zwróciła uwagę na super formę podsumowania każdego dnia, czyli co robią w wolnej chwili. Nie zdawali sobie też sprawy z faktu ile czasu poświęcają na swoje pasje związane z informatyką, nowymi technologiami czy innymi zainteresowaniami. Zachwyceni byli spacerem badawczym – prawie każdy z uczestników podkreślił, że takie wyjścia w szkole powinny być raz w tygodniu 😊. Podczas spaceru badawczego uaktywnili się pod względem pomysłowości realizacji zadań, projektu.

Wytyczne do realizacji projektu – Notesy uczniów, spacer badawczy czy panel dały obraz, że młodzież bardzo chętnie rozmawia o swoich potrzebach czy zainteresowaniach. Dzielili się również swoim spostrzeżeniami - co by zmienili w lokalnych społecznościach, czego im brakuje. Zwrócili uwagę że w środowisku wiejskim w którym mieszkają działania opierają się na „staromodnych” zwyczajach- mecze LZS, dzień dziecka czy dożynki. Nie ma rozwojowych inicjatyw dla młodych ludzi. Inicjatyw opartych na sztucznej inteligencji, nowych technologiach, nowinkach technicznych, gdyż w nich upatrują swoją przyszłość. Dzieli ich również odległość do dużych miast – ośrodków kultury – Przemysł, Rzeszów. Jak podkreślają, aby skorzystać z ofert związanych z nowymi technologiami wiąże jest z opuszczeniem godzin lekcyjnych. Na uwagę zasługuje fakt, że jeden z uczniów ma 100% frekwencję w szkole co jest rzadkością w obecnych czasach. Chcieli by skorzystać z wyjazdów tematycznych, które oferuje Park Naukowo-Technologiczny w Jasionie czy Podkarpackie Centrum Nauki Łukasiewicz. Zwrócili również problem finansowy, gdyż pochodzą z rodzin wielodzietnych, a rodzice nie pracują. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że pomimo trudności są to bardzo pogodni młodzi ludzie z energią i zapałem do dzielenia się spostrzeżeniami i chęcią do realizacji projektu.

Partnerstwo/Inicjatywa 11. Młodzi...Gniewni...Kulturalni...

Kultura jest ważną częścią życia każdego człowieka, również dziecka. To przez kulturę od najmłodszych lat rozwija się i kształtuje wyobraźnia, dzięki kulturze uczymy się wartości, to ona jest często dla dziecka źródłem wiedzy o otaczającym go świecie i co bardzo ważne, poszerza horyzonty.

Obcowanie z kulturą uwrażliwia na potrzeby innych i uczy konkretnych postaw. Kultura ma istotny wpływ nie tylko na budowanie poczucia estetyki ale też na formowanie się tożsamości dziecka – własnej, społecznej czy narodowej. Uczy myślenia abstrakcyjnego, kreatywnego spojrzenia na otaczający świat i przede wszystkim szybkiego uczenia się różnych nowych rzeczy, a są to dzisiaj najbardziej przydatne umiejętności w życiu.

Miejsca kultury są potrzebne jako miejsca wymiany idei, myśli, poglądów, miejsca praktykowania żywej demokracji, szczególnie w jej lokalnym wymiarze. Tylko człowiek jest w stanie kulturę tworzyć, poszerzać oraz zrozumieć.

Wśród podmiotów kulturalnych dostępnych dla uczestników projektu są Miejski Dom Kultury w Lubaczowie, Powiatowe Centrum Kultury w Lubaczowie, Miejska Biblioteka Publiczna w Lubaczowie czy Muzeum Kresów w Lubaczowie. Są to publiczne placówki otwarte dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Oferują szeroki wachlarz pracowni z zakresu kultury, tańca muzyki, śpiewu i plastyki. Mogą poszczycić się profesjonalnie wyposażonymi pracowniami oraz doświadczoną kadrą nauczycielską przyjaźnie nastawioną do wychowanków. Wszystkie te placówki pełnią określone funkcje choć każda z nich oferuje inny zakres działalności kulturalno-edukacyjnej.

Z uwagi na fakt, że uczestnikami projektu są dzieci z placówek zamkniętych dostęp do kultury jest dla nich znacznie ograniczony. Obie placówki sprawują opiekę nad dziećmi które ze względu na trudną sytuację życiową nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb życiowych. Dzieci te same nie mogą opuszczać placówek tylko pod nadzorem opiekuna.

W przypadku podopiecznych z Domu Dziecka w Nowej Grobli biorących udział w spacerze (3 dziewczyny i 4 chłopców w wieku od 14-18 lat) od dostęp do kultury jest bardziej ograniczony ponieważ w samej miejscowości nie ma żadnego tego typu obiektu . Dzieci spędzają czas głównie na boisku szkolnym przy placówce, oraz na spacerach po pięknej malowniczej okolicy otoczonej lasem gdzie fotografują przyrodę. Najwięcej czasu spędzają na oglądaniu telewizji, filmów, meczy, graniu w gry komputerowe czy słuchaniu muzyki. Niemniej jednak dużo czasu poświęcają na grę w piłkę, siatkówkę czy tenisa stołowego –głównie chłopcy, dziewczęta natomiast czytają książki, słuchają muzyki, malują, dekorują przedmioty techniką decoupage .

Natomiast w przypadku dzieci z MOW mają one trochę większą możliwość obcowania z kulturą gdyż jest tu więcej takich obiektów, jednostka posiada większe możliwości finansowe i osobowe aby ułatwić dzieciom dostęp do niej. Niemniej jednak wyjście do takich obiektów uzależnione jest od wychowawców. Dyrekcje obydwu ośrodków starają się zapewnić jak najwięcej rozrywek i dostępu do kultury swoim podopiecznym jednak nie zawsze jest to zgodne z oczekiwaniami młodych.

Z uwagi na fakt iż w projekcie bierze udział tzw. trudna młodzież z placówek na początku spaceru ciężko było im się otworzyć i porozmawiać o ich potrzebach. Są to zazwyczaj dzieci zbuntowane zamknięte w sobie, nieufne wobec innych. Nie chcą angażować się w projekty. Jednak właściwe podejście liderów i partnerów zadania skłoniło ich do rozmowy o swoich potrzebach i oczekiwaniach. Młodzi ludzie trochę z niedowierzaniem przyjęli informację, że to właśnie od nich zależy co będziemy realizować w ramach projektu.

Realizowany program pozwoli uczestniczyć w imprezie kulturalno-edukacyjnej dzieciom, które nie mają na co dzień do niej dostępu lub mają w ograniczonym zakresie.

Partnerstwo/Inicjatywa 12. RazeM – O sobie samym

W najbliższym otoczeniu młodzieży podmioty działające na polu kultury to Gminny Ośrodek Kultury w Bojanow. 15 km od nas znajduje się Miejski Dom Kultury w Stalowej Woli oraz Spółdzielczy Dom Kultury i to są największe jednostki kulturalne.

Ponadto na rzecz kultury działają lokalne stowarzyszenia – Kreatywni w działaniu oraz Na skrzydłach kultury.

Działalność kulturalna w Bojanowie ogranicza się do cyklicznych zajęć dla dzieci i młodzieży oraz okazjonalnych warsztatów dla dorosłych. Brakuje jednak zajęć i warsztatów odrobinę nowocześniejszych, które dadzą młodzieży aktualne narzędzia, którymi posługuje się na rynku.

Lokalna młodzież uczestniczy w kulturze można powiedzieć w sposób sztandarowy: oglądanie filmów, słuchanie muzyki, granie w gry komputerowe i planszowe, czytanie książek i komiksów, uczestniczenie w zajęciach pozalekcyjnych i wakacyjnych typu zajęcia muzyczne – nauka gry na instrumencie.

Młodzież zadeklarowała, że gdyby w bibliotece były dostępne kody Legimi to chętnie korzystałaby z takiej formy. Ponadto stwierdziła, że brakuje jej miejsca do spotkań. Padł nawet pomysł powstania kawiarenki kulturalnej – miejsca, gdzie można by się spotkać i porozmawiać, posłuchać muzyki, obejrzeć film czy po prostu porozmawiać.

Nasze działania będą krążyć wokół słowa, osoby, własnego ja, autopromocji, autoprezentacji, wyrażania siebie poprzez własne wypowiedzi oraz rozmowy z gośćmi, tematyka rozmów na bazie których powstanie podcast/podcasty – stąd nazwa naszej inicjatywy „O sobie samym”.

„O sobie samym” zawiera wszystko czego będziemy dotykać w naszych działaniach.

Młodzi ludzie chcą nabyć nowe kompetencje, spotkać się z osobami poważanymi w środowisku, chcą się znaleźć w zupełnie nowych sytuacjach, ale mają te sytuacje ich nie „pogrążyć”. Po to jest ten projekt żeby też przełamywać własne bariery, które niejednokrotnie są tylko w naszych głowach. Młodzi ludzie będą również mogli dotknąć tematów i zagadnień im znanych, ale zobaczą jak się pewne rzeczy robi i tworzy profesjonalnie i będą mogli skonfrontować z tym, co sami chcieliby stworzyć. Projekt będzie innowacją na naszym podwórku w Bojanowie, ale o to też nam chodzi, żeby pokazać, że w małych miejscowościach mogą się zadziać rzeczy na najwyższym poziomie. Będziemy chcieli otworzyć młodego człowieka, żeby wyszedł ze schematu i pokazał, opowiedział nam w projekcie „O sobie samym”.

Partnerstwo/Inicjatywa 13. Ta Nasza Młodość / Kultura kontra natura

Młodzież uczestnicząca w panelu dyskusyjnym oraz spacerze dość chętnie bierze udział w inicjatywach organizowanych przez szkołę i lokalną społeczność, interesuje się lokalną historią oraz środowiskiem. Młodzież wyraziła chęć udziału w działaniach w których będą mogli aktywnie spędzać ze sobą wspólnie czas – czyli integracja rówieśnicza, przebywanie we własnym gronie – wymiana doświadczeń jest dla nich bardzo ważna. Grupa chętnie mówiła o działaniach typu survival i działań w plenerze(chłopcy) oraz działaniach artystycznych typu ozdoby ubrań, malowanie, biżuteria, ozdabianie przedmiotów użytkowych. Młodzież wyraziła opinie że znacznie chętniej bierze udział w wydarzeniach kulturalnych w towarzystwie osób zaprzyjaźnionych i kolegów.

Młodzież na początku spotkania była małowówna i trzeba było ją „rozruszać”, była poruszona a nawet zdeorientowana sytuacją w której uświadomiła sobie że to ona ma przejąć inicjatywę. Młodzież była bardzo przejęta badaniem i analizą, niechętnie wyraziła zgodę na zdjęcia. Młodzież podeszła do tematu bardzo poważnie, zdziwiona ale również dumna że ktoś pyta ich o zdanie i bierze je pod uwagę.

Wytyczne do realizacji projektu to:

- ułatwienie dostępu do kultury – dojazd, bilety, wydarzenie na miejscu, przewodnik;
- stworzenie miejsca wspólnych twórczych działań - nie tylko odbiór kultury, ale jej tworzenie;
- podjęcie działań na rzecz budowania wiary we własne siły i swoją decyzyjność w formie warsztatów;
- działania na rzecz pogłębiania wiedzy o lokalnej historii i środowisku;
- integracja młodzieży z różnymi środowiskami lokalnymi np. seniorami i KGW.

Partnerstwo/Inicjatywa 14. Z Historią w Tle... / Z historią w tle...

W Jarosławiu ofertę kulturalną skierowaną do młodzieży prowadzą:

- Jarosławski Ośrodek Kultury i Sztuki (w tym pracownie: plastyczna, grafiki warsztatowej, teatralna, ceramiczna, rysunku, fotograficzna, wokalna, galeria rysunku i grafiki, studyjne kino Ikar i klub dyskusyjny);
- Centrum Kultury i Promocji (w tym pracownia rysunku i malarstwa, galeria debiutów);
- Zespół Państwowych Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina w Jarosławiu (w tym nauka na gry na kilkunastu instrumentach, śpiew);
- Powiatowe Ognisko Baletowe im. Lidii Nartowskiej w Jarosławiu (zespoły estradowe tańca ludowego, towarzyskiego i nowoczesnego);
- Spółdzielczy Dom Kultury „Ikar” (w tym kółko szachowe, brydżowe, tenisa stołowego i bilardu);
- Związek Harcerstwa Polskiego oraz Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej.

Pomimo rozbudowanej oferty kulturalnej prowadzonej przez różnorodne podmioty w mieście, młodzież rzadko angażuje się w te działania. Po rozmowie z grupą młodych osób można stwierdzić, że brak zaangażowania wynika z:

- niewiedzy o dostępności działań,
- braku czasu/niezgodności z planem lekcji, harmonogramem,
- problemami z dojazdem,
- brakiem funduszy na udział w zajęciach płatnych,
- niechęci do samodzielnego uczestnictwa w działaniach, brak znanego towarzystwa.

Młodzież chętnie organizuje sobie samodzielnie czas wolny w miejscach ogólnodostępnych, bezpiecznych, ale bez nadzoru osób dorosłych, gdzie spędza czas również późnymi wieczorami, kiedy żadne placówki w okolicy nie są otwarte. Najczęstszymi aktywnościami podczas takich spotkań są: rozmowy, spacer, czytanie książek, rysowanie, słuchanie muzyki. Młode osoby często podejmują samodzielne aktywności kulturalne, takie jak np. oglądanie filmów, śpiewanie, granie na instrumentach, rysowanie czy czytanie książek.

Często młodzi ludzie interesują się różnymi dziedzinami kultury i sztuki tylko poprzez ich odbiór, nie zdając sobie sprawy, że mogliby również spróbować ich tworzenia. Brak wiedzy na temat dostępnych zajęć jest tu największym problemem.

Grupa młodzieży czynnie włączyła się w badania uzupełniając notesy, biorąc udział w spacerze oraz panelu. Chętnie odpowiadali na pytania dotyczące ich aktywności, miejsc i sposobów spędzania wolnego czasu, zainteresowań. Początkowo część grupy nie do końca rozumiała, czym jest uczestnictwo w kulturze, a jako przeżycia związane z uczestnictwem w kulturze wymieniała np. przejazd na ośle podczas pikniku rodzinnego. Podczas luźnych rozmów doszliśmy wspólnie do ogólnej definicji uczestnictwa w kulturze i identyfikacji aktywności kulturalnych.

Młodzi ludzie chcieliby rozwinąć swoje zainteresowania z tematyki II wojny światowej oraz warsztatów plastycznych. Spróbować różnych technik rzemieślniczych, którymi są zainteresowani. Swoje zainteresowanie tematyką obozów koncentracyjnych chcieliby zgłębić podczas wycieczki do Muzeum w Majdanku, a przy okazji poznać historię Lublina zwiedzając trasy tematyczne.

Grupa zgłosiła potrzebę posiadania dyplomów uczestnictwa w poszczególnych warsztatach oraz pamiątki z uczestnictwa, np. w formie własnoręcznie wykonanej torby z nadrukiem, bądź naczynia ceramicznego.